Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KEAMS/beNADA-J/22
Názov predmetu	Národy Afriky (Dejiny Afriky)
Rozsah	1P + 1S
Počet kreditov	4
Vyučujúci	Doc. PhDr. Marwan Al Absi, CSc. (prednášajúci), Mgr. Pavel Miškařík, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Aktívna účasť na prednáškach (10%), ústna skúška (90%)
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›

Záverečné hodnotenie

Aktívna účasť na prednáškach (10%), ústna skúška (90%)
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›

Výsledky vzdelávania

Absolvovaním tohto kurzu študent nadobudne:
Vedomosti: základné poznatky o histórii afrického kontinentu. Nakoľko tento aspekt histórie sa v štandardných učebných osnovách stredných a základných škôl vyučuje len veľmi okrajovo, ale je pre budúcich etnológov, ktorí sa budú zaoberať Afrikou veľmi dôležité, aby takéto znalosti získali. Prostredníctvom nadobudnutia týchto znalostí budú následne študenti lepšie pripravený na pokročilé analýzy špecifických kultúrnych systémov jednotlivých etnických skupín, ktorým sa budú venovať vo vyšších ročníkoch.
Zručnosti: práve pochopenie histórie týchto kultúr napomôže lepšiemu chápaniu príčin vzniku, vývoja a šírenia kultúrnych znakov, náboženských ideí, resp. celých náboženských systémov, príčinám konfliktov v

špecifických regiónoch, reakciám na krízu modernity a množstvu ďalších fenoménov.
Profesijné kompetencie: študenti získajú znalosti, ktoré je možné uplatniť pri rozličných vedeckých odvetviach zameraných na Africký kontinent. Študenti sa môžu rovnako uplatniť v organizáciách zaoberajúcich sa objavovaním, konzervovaním a prezentáciou afrického kultúrneho dedičstva alebo aj v oblasti turizmu.
Prenositeľné kompetencie: študent sa na prednáške naučí kriticky prehodnocovať dôveryhodnosť špecifických historických prameňov, ktoré sú práve v prípade Afriky častokrát zaťažené dobovými europocetrickými a rasistickými predstavami ich autorov.

Stručná osnova predmetu

Jednotlivé bloky prednášok sa budú venovať nasledujúcim témam:
Úvod do štúdia dejín Afriky (základná periodizácia, historické pramene, objavovanie a koncipovanie dejín Afriky, počiatky etnologického záujmu o kontinent, základné etnické delenie) # Etnogenéza Afriky (paleoantropologické nálezy, neolit v Afrike, umenie skalných malieb, teórie osídľovania Afriky - hamitská hypotéza a bantuská expanzia) # Obdobie samostatného vývoja, veľké civilizácie subsaharskej Afriky I. (Aksumská ríša, civilizácia Sao, Ghana, Mali, Songhaj, Kánem-Bornu, Benin, Ife) # Obdobie samostatného vývoja, veľké civilizácie subsaharskej Afriky II. (Dahomejská ríša, Ašantská ríša, Konžská ríša, Lubská ríša, Lundská ríša, Kubská ríša, Monomotapa) # Afrika na počiatku európskej expanzie 15. – 18. storočie (portugalské plavby, obchod, transatlantický obchod s otrokmi, hnutie za zrušenie otroctva, zrušenie obchodu s otrokmi, čiastočná repatriácia) # Africké regióny v 19. storočí (legitímny obchod, objavovanie vnútrozemia, christianizácia, viktoriánsky obraz Afriky, islamské revolúcie v sudánskom páse, expanzia Zulského štátu a kolonizácia Južnej Afriky) # Hon na Afriku – rozdelenie kontinentu a kolonializmus (Berlínska konferencia, bitka o Afriku, priama koloniálna správa, nepriama koloniálna správa, prvá svetová vojna v afrických kolóniách, vrcholné obdobie kolonializmu 1918- 1950, II. svetová vojna v africký kolóniách) # Dekolonizácia a politická situácia po osamostatnení sa afrických štátov (1945 – 1960 koniec koloniálnej éry, Keňa, Južná Rodézia, Južná Afrika, 1960 rok Afriky – vznik prvých samostatných štátov, 70. roky, 80. roky, 90. roky, politická kríza v Afrike v súčasnosti)

Sylabus predmetu

Jednotlivé bloky prednášok sa budú venovať nasledujúcim témam:
Úvod do štúdia dejín Afriky (základná periodizácia, historické pramene, objavovanie a koncipovanie dejín Afriky, počiatky etnologického záujmu o kontinent, základné etnické delenie) # Etnogenéza Afriky (paleoantropologické nálezy, neolit v Afrike, umenie skalných malieb, teórie osídľovania Afriky - hamitská hypotéza a bantuská expanzia) # Obdobie samostatného vývoja, veľké civilizácie subsaharskej Afriky I. (Aksumská ríša, civilizácia Sao, Ghana, Mali, Songhaj, Kánem-Bornu, Benin, Ife) # Obdobie samostatného vývoja, veľké civilizácie subsaharskej Afriky II. (Dahomejská ríša, Ašantská ríša, Konžská ríša, Lubská ríša, Lundská ríša, Kubská ríša, Monomotapa) # Afrika na počiatku európskej expanzie 15. – 18. storočie (portugalské plavby, obchod, transatlantický obchod s otrokmi, hnutie za zrušenie otroctva, zrušenie obchodu s otrokmi, čiastočná repatriácia) # Africké regióny v 19. storočí (legitímny obchod, objavovanie vnútrozemia, christianizácia, viktoriánsky obraz Afriky, islamské revolúcie v sudánskom páse, expanzia Zulského štátu a kolonizácia Južnej Afriky) # Hon na Afriku – rozdelenie kontinentu a kolonializmus (Berlínska konferencia, bitka o Afriku, priama koloniálna správa, nepriama koloniálna správa, prvá svetová vojna v afrických kolóniách, vrcholné obdobie kolonializmu 1918- 1950, II. svetová vojna v africký kolóniách) # Dekolonizácia a politická situácia po osamostatnení sa afrických štátov (1945 – 1960 koniec koloniálnej éry, Keňa, Južná Rodézia, Južná Afrika, 1960 rok Afriky – vznik prvých samostatných štátov, 70. roky, 80. roky, 90. roky, politická kríza v Afrike v súčasnosti)

Odporúčaná literatúra

CHABAL, P. 1999. Africa Works: Disorder as a Political Instrument. Bloomington: Indiana University Press. ISBN 9780253212870. # ILIFFE, J. 2001. Afrika a Afričané. Dějiny kontinentu. Praha: Vyšehrad. ISBN 8070214686. # ISICHEI, E. 1995. A History of Christianity in Africa: Form Antiquity to Present. Michigan: William B Eerdmans Pub Co. ISBN 9780802808431. # KANDERT, J. 1984. Afrika. Praha: Mladá Fronta. ISBN 0942305984. # KLÍMA, J. 2012. Dějiny Afriky. Vývoj kontinentů, regionů a států. Praha: Nakladatelství Lidové Noviny. ISBN 9788074221897. # MIŠKAŘÍK, P. 2019. Specific Form of Identity among Namibian Czechs. In: Ethnologia Actualis: the Journal of Ethnographical Research. Roč. 19. č. 2., str. 12-33. # PAWLIKOVÁ-VILHANOVÁ, V. 2007. Prínos misionárov k procesu transformácie afrických spoločností. In: NEMCOVÁ, E. – PÍŠOVÁ, K. (eds.): Cyril a Metod. Slovensko a Európa. Trnava: UCM. pp. 232-239. # PAWLIKOVÁ-VILHANOVÁ, V. 2002. Kresťanstvo na čiernom kontinente. In: História. Revue o dejinách spoločnosti. 2. ročník č. 3. máj/ jún 2002. str. 2-4. # RETTOVÁ, A. 2001. Africká filosofie. Dějiny, trendy, problémy. Středokluky: Zdeněk Susa. ISBN 8086057143. # TYMOWSKI, M. 2009. The origins and structures of political institutions in pre-colonial Black Africa. New York: Edwin Mellen Press. ISBN 9780773447189. # WILLETT, F. 2002. African art. London: Thames & Hudson. ISBN 9780500203644.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský

Poznámky

- časová záťaž študenta: 120 hodín, z toho:
Prezenčné: 24 hodín
samoštúdium: 96 hodín
aktualizácia informácií, práca s legislatívou: 0 hodín
príprava a vyplňovanie tlačív a formulárov: 0 hodín
iné: príprava na prednášky: 0 hodín